

Szociolingvisztika és dialektológia előadás magyar alapszakos hallgatóknak 2022.

Témakörök

Szociolingvisztika

Az anyaggyűjtés és a feldolgozás módszertani kérdései

A nyelvi változó fogalma és típusai

A nyelvi változatosság, a nyelvhasználati sokrétűség, a beszédhelyzet

A magyar nyelvközösség, a kisebbségek és a kétnyelvűség problémái

A nyelvi hátrányos helyzet (külföldi és hazai vizsgálódások)

A nyelvek kapcsolata (a nyelvi kölcsönhatás, nyelvcseré)

A nyelvi attitűd

A kétnyelvűség, kettősnyelvűség és a diglosszia

A nyelvi tervezés, a nyelvpolitika és a nyelvi tiszteletadás kérdései

Dialektológia

Nyelv és nyelvjárás

A nyelvjáráskutatás előzményei Magyarországon és külföldön

A dialektológia részterületei, feladatkörei

A nyelvjárások osztályozása

A nyelvföldrajzi módszer

A Magyar nyelvjárások atlasza

Alkalmazott dialektológia

A nyelvjárási adatgyűjtés

A magyar nyelvjárások területi egységei

A magyar nyelvjárások az ezredfordulón

Tananyag

1. Az előadások anyaga

2. Tankönyv

KISS JENŐ: *Társadalom és nyelvhasználat. Szociolingvisztikai alapfogalmak.* Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp., 1995.

PETER TRUDGILL: *Bevezetés a nyelv és társadalom tanulmányozásába.* JGYTF Kiadó, Szeged, 1997.

KISS JENŐ (szerk.): *Magyar dialektológia,* Osiris Kiadó, Budapest, 2001. 9–174, 262–324.

3. Tanulmányok, cikkek

GAL, SUSAN: Mi a nyelvcseré, és hogyan történik? In: A. Jászó Anna – Bódi Zoltán (szerk.): *Szociolingvisztikai szöveggyűjtemény,* Tinta Könyvkiadó, Budapest 2002, 165–173.

CHARLES A. FERGUSON: Diglosszia. In: A. Jászó Anna – Bódi Zoltán (szerk.): *Szociolingvisztikai szöveggyűjtemény,* Tinta Könyvkiadó, Budapest 2002, 125–137.

LABOV, WILLIAM: A társadalmi folyamatok tükröződése a nyelvi szerkezetekben. In: A. Jászó Anna – Bódi Zoltán (szerk.): *Szociolingvisztikai szöveggyűjtemény,* Tinta Könyvkiadó, Budapest 2002, 11–18. vagy Labov, William: A társadalmi folyamatok tükröződése nyelvi szerkezetekben. In: Pap Mária és Szépe György (szerk.): *A nyelvtudomány ma,* Gondolat, Budapest, 1975, 509–527.

PÉNTEK JÁNOS: Magyar nyelvi különfejlődés a Kárpát-medencében. In: A. Jászó Anna – Bódi Zoltán (szerk.): *Szociolingvisztikai szöveggyűjtemény*, Tinta Könyvkiadó, Budapest 2002, 220–227.

Németh Miklós